

Afscheid van Regensburg

Joop Swaans

Op 26 mei 1945 komt Jan Moll aan op het station in Breda. Na een verblijf van twee jaar in Nazi-Duitsland is hij teruggekeerd uit Regensburg, de laatste standplaats waar de zogeheten 'Arbeitseinsatz' hem heengevoerd had. Net als die 500.000 andere Nederlandse 'Fremdarbeiter' keert hij terug in een land dat niet alleen economisch maar ook administratief volledig ontwricht is. Vóórdat de repatrianten hun achtergebleven familieleden en vrienden weer in de armen kunnen sluiten, passeren zij een chaotisch zuiveringsonderzoek om vast te stellen of zij al dan niet uit vrije wil in dat circus verzeild zijn geraakt. Maar al te vaak blijkt dit proces en de achterdochtige sfeer eromheen een teleurstellende, zometeen vernederende eerste ervaring bij terugkeer op de geboortegrond. In stilte likken de bevrijde slaven hun wonden, betreuren de slachtoffers en de verwoestingen en maken zich op om het normale leven weer te hervatten.

Naast euforie over de herwonnen zelfbeschikking en de bevrijding van angst en onzekerheid was er in het geval van Jan wellicht ook sprake van een zekere weemoed. Een onbespreekbaar terugverlangen naar het golvende Zuid-Duitse landschap waar hij nieuwe vriendschappen gesloten had en dat hem in die voorbije periode tot buitengewoon gestileerde aquarelstudies had geïnspireerd. De wonderlijke wegen van het lot hadden deze Brabantse zondagsschilder oog in oog gebracht met het Centraal Europees massief dat destijds enkel voor welgestelde en ondernemende Nederlandse toeristen toegankelijk was. In de vrije tijd die hem tijdens zijn verblijf klaarblijkelijk vergund was, schilderde hij met zorg gekozen panorama's van de wintersportgebieden ten zuid-oosten van Regensburg, in hun dromerige, zomerse tooi. Geen vluchtige schetsen zoals hij tot die tijd in en rond Breda gemaakt had, maar weloverwogen, doorwerkte schilderijen (met behulp van voor die tijd opvallend degelijk schildersmateriaal) die schijnbaar in grote gemoedsrust tot stand gekomen waren.

Deze unieke conditie –een amateurschilder die, ontheemd in de hectiek van een wereldconflict, een opmerkelijke stap naar een hoger artistiek niveau zet– verleent aan deze 'Duitse' aquarellen een geheimzinnige, filosofische uitstraling waardoor zij een bijzondere plaats innemen in het oeuvre van Jan Moll.

> **Hier** kunt u de PDF van het oorlogsdagboek downloaden

Museumweekend

10 en 11 april 2010

Van de redactie

De voornoemde landschapsschilderingen van Jan Moll worden, samen met documenten en memorabilia gewijd aan zijn gedwongen tewerkstelling in nazi-Duitsland, geëxposeerd tijdens het museumweekend op 10 en 11 april in Heemschuur 'De Stee' te Teteringen.

Repatrianten arriveren in Noord-Brabant, mei 1945

Hiermee sluit Stichting Jan C. Moll zich aan bij een tentoonstelling met het motto 'Oorlog & Bevrijding' van de Vereniging Heemkundekring Teterings Erfdeel.

Dit weekend is voor leden (en aspirant-leden) van onze kunstuitleen tevens de gelegenheid om werken van Jan Moll te huren of om te ruilen.

Heemschuur 'De Stee' is een Vlaamse schuur uit 1666. Na de restauratie in 2003 werd het gebouw tot rijksmonument verheven en herbergt momenteel de collectie van Heemkundekring Teterings Erfdeel. Te zien zijn: opstellingen die een idee geven van oorspronkelijke Teteringse interieurs -met name huis, winkel, kantoor, school en kapel- alsmede gereedschappen en gebruiksvoorwerpen uit agrarische en andere plaatselijke nijverheidssectoren.

Officiële opening zaterdag 10 april om 14.00 uur

Openingstijden 14.00 – 16.00 uur
Adres Heemschuur 'De Stee',
St. Josephstraat 63, 4847 SC Teteringen
Informatie info@janmoll.nl

> PDF Uitnodiging Museumweekend 10 en 11 april

STICHTING JAN C. MOLL
Beheer en verspreiding
artistiek nalatenschap van Jan Moll
Antwerpenstraat 314
4826 HH Breda
(06) 10 13 81 97

info@janmoll.nl | www.janmoll.nl

- > Nieuwsbrief Stichting Jan Moll: de redactie
- > Stichting Jan C. Moll: doelstelling en middelen
- > Jan Moll: korte levensbeschrijving
- > Vrienden van Jan Moll: het ondersteunen van de stichting
- > www.janmoll.nl: website in aanbouw
- > info@janmoll.nl: informatie